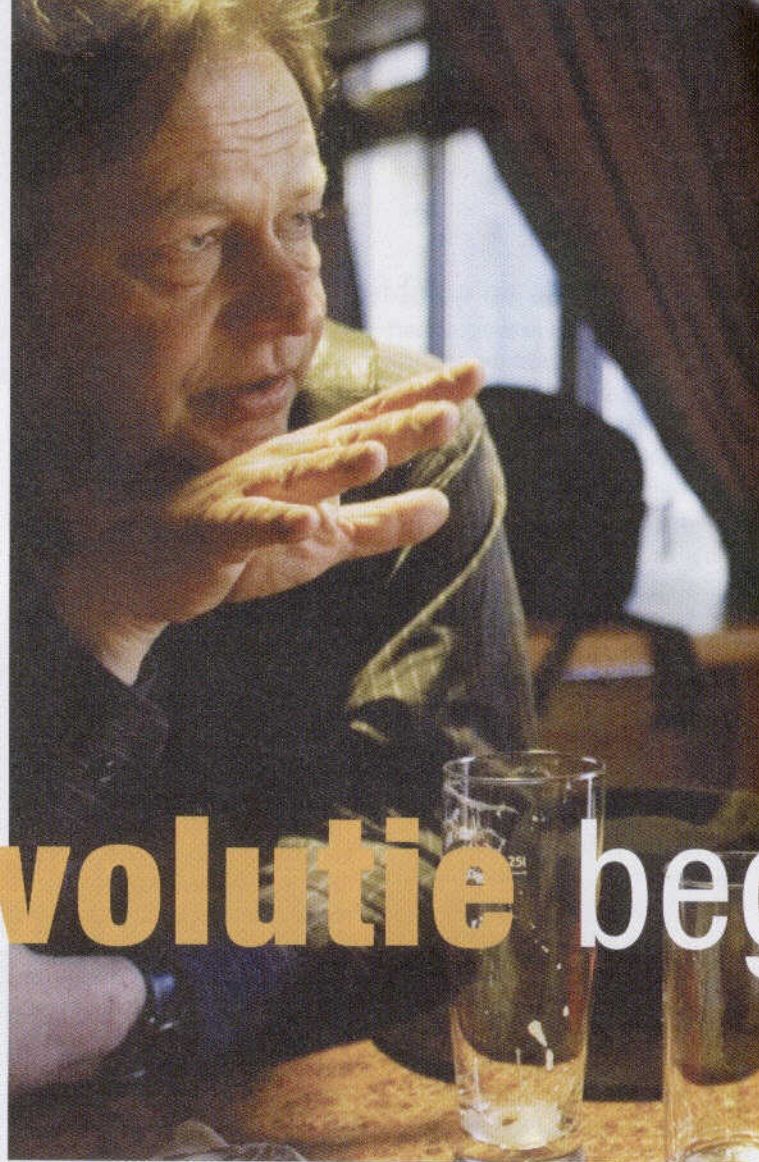

25 jaar met de kont tegen de krib. 25 jaar actievoeren, het College van Bestuur bevechten en opkomen voor de studenten. Kortom, 25 jaar bevlogenheid. Drie generaties AKKU vertellen over de passie voor hun club. "Er is in 25 jaar niks veranderd."

Kwart eeuw studentenvakbond

"Iedere revolutie be

"Nou zeg, het College van Bestuur heeft jullie handig weggestopt." Toon van Dijk (48), nu wetenschappelijk onderzoeker aan de Twentse universiteit en een kwart eeuw geleden de oprichter van AKKU, loopt met onverwoestbare strijdbaarheid het huidige kantoor van AKKU binnen. Inderdaad, behoorlijk onzichtbaar in de kelder van het Gymnasium. Zelf liet Van Dijk na een bezetting van het Erasmusgebouw gedurende een half jaar een kamer op de achtste verdieping niet meer los. Eis: kantoorruimtes in het hart van de campus. "We schreven in een nota wat we wilden hebben, tot aan de prullenbakken en asbakken toe." Met succes, de *'seven persons mission'* van Toon kreeg een vleugel in de Thomas van Aquinostraat. Een laatste nieuwsgierige blik op de muren van het rommelige AKKU-kantoor doet Van Dijks kritische opening verzachten: "Die poster hadden wij ook al! Eigenlijk is er verder niks veranderd. Behalve dan dat je niet meer mag roken." René Danen (39), projectleider van het Nederlands Sociaal Forum, stond in het studiejaar '90/'91 aan

het roer van de studentenvakbond. Net als Van Dijk sociologiestudent, net als Van Dijk volop bezig met het bezetten van het Erasmusgebouw. Minister Ritzen kondigde hevige bezuinigingen aan en dat zou de generatie van begin jaren negentig niet zonder slag of stoot slikken.

Huub van den Bosch (23) beluistert de bezettingsverhalen van zijn voorgangers met rode konen. De politicologiestudent heeft het voorrecht zijn vakbond te mogen besturen in deze feestelijke jubileumtijd. "Dat moet toch een belangrijk hoogtepunt van dit jaar worden. Ik ben de derde voorzitter in de geschiedenis van AKKU die jonger is dan AKKU zelf." "Ja, dat krijg je vanaf nu", knikt Toon van Dijk. Goed voorbeeld doet goed volgen, althans, dat zou Van den Bosch maar wat graag willen als het gaat om radicale actievoering. Hij voelt echter een belemmering die er vroeger niet was: "Nog los van dat er wél eerst iets mis moet zijn voor je de straat op gaat, bezet onze fractie AKKUraad vier van de acht gekozen zetels in de universitaire studentenraad (USR). Ik

zeg niet dat je daardoor acties moet uitsluiten, maar het zet je in een andere relatie met het College van Bestuur. Je bent een vaste gesprekspartner van het college, een gesprekspartner die ze serieus nemen. Onze fractie zal er niet altijd blij mee zijn als wij een grote actie opzetten."

"Dat is onzin", vindt Toon van Dijk. "Moet je je geen reet van aantrekken. Als dat het motief wordt, is het gedaan met AKKU." Huub geeft niet zomaar op: "De mentaliteit van studenten is bovendien veranderd. En ze hebben met die hoge studiedruk geen tijd om zich druk te maken."

Van Dijk: "Ook in de jaren tachtig was dat het algemene adagium. Het interesseert ze niet, ze hebben geen tijd... Alles wat jij nu noemt, gold toen ook al."

Danen: "Bij mij precies zo! Moet je hier kijken, een artikel uit begin jaren negentig, met als kop: 'Studenten geloven niet meer dat verzet helpt.'"

Van Dijk: "Het is een te makkelijk argument om te zeggen dat mensen er niet meer aan mee willen doen. Je moet gewoon de situatie

creëren en dat is nou eenmaal niet altijd even eenvoudig."

Van den Bosch: "Ik zeg ook niet dat ze niet meer mee willen doen. Er zijn trouwens nog steeds genoeg mensen bij AKKU betrokken. Er zijn nog steeds mensen die zes, zeven, acht jaar studeren, die houd je toch. Dat kan geen overheid tegenhouden."

In de zitkuil

Het gesprek vindt plaats op een namiddag in het bomvolle Cultuur Café, kort voor de reünie in café Piecken (zie kader). Onder genot van een biertje en een sigaret trakteert Van Dijk zijn toehoorders op het verhaal over het prille begin van wat altijd 'zijn club' zal blijven. "Eind jaren zeventig richtte ik een jaargroep op binnen mijn studie sociologie. Samen met de jaargroepen van psychologie en geografie besloten we in het voorjaar van 1980 tot de oprichting van het Centraal ActieKomitée. Maar ja, dat bekte niet zo lekker en CAK is ook geen erg geslaagde afkorting. En zo werd het in 1980 ActieKomitée Kritische Universiteit (AKKU)." Niet voor lang, AKKU kreeg meer leden

int in Nijmegen"

Vlnr. Oprichter Toon van Dijk, René Danen ('90-'91) en huidig voorzitter Huub van den Bosch

en onderging weer een naamsverandering: 'Universitair Basisoverleg' (UBO) zou de lading van de beweging beter dekken. "Het UBO ging aan zijn eigen grootheid en besluiteloosheid ten onder. Er waren lange sessies die nergens toe leidden. Een aantal mensen vond dat er iets moest veranderen. Uiteindelijk werd in 1982 bij mij thuis in de zitkuil besloten om weer terug te keren naar AKKU." In één adem gaat Van Dijk door op de grootste actie uit zijn tijd, zijn absolute hoogtepunt: de Erasmusbezetting in '85. "We bezetten het gebouw drie weken lang met duizenden mensen. Twee keer per dag voerden we actie. Binnen twee dagen stond er een complete kookploeg voor de deur die voor iedereen kookte. 's Avonds werd er natuurlijk feest gevierd. Ik heb uitgerekend dat de hoeveelheid bier die er in die drie weken opgedronken is genoeg was om de hele vloer van het gebouw van een laag van tien centimeter bier te voorzien." Een kleine tien jaar later – AKKU maakt inmiddels deel uit van de gevestigde orde – wordt René Danen voorzitter van het bestuur.

"In mijn jaar waren er veel onderwijsbezuinigingen. Wij stelden onszelf de vraag: gaan we lobbyen of gaan we actievoeren? We kozen voor een combinatie. We begonnen met een grote handtekeningactie op de universiteit. Zelfs Carolus Magnus deed mee! We haalden duizenden handtekeningen op." Tegelijkertijd deed Danens generatie verwoede pogingen tot het uitvoeren van radicale acties. "We begonnen met de bezetting van het Erasmusgebouw, maar na een dag werden we er door de politie uitgezet. Het Psychologisch Lab volgde, zelfde verhaal. Tot slot trokken we in het Collegezalencentrum met het Cultuur Café als actiecentrum. De politie dacht: 'Ja dág, we gaan niet elke keer een blik ME open te trekken'. En zo konden we er anderhalve week blijven zitten. Toen was het College van Bestuur bereid om te onderhandelen. Dat leidde tot grappige taferelen, aangezien wij vonden dat de onderhandelingen in het openbaar moesten gebeuren."

Van Dijk lacht: "Julie ook al?" Danen: "Er werd onderhandeld in de grootste zaal van de wiskunde-

faculteit, met zo'n driehonderd studenten op de tribune. Na een halfuur onderhandelen moest het college de gang op, zodat de zaal kon stemmen of er ingegaan zou worden op hun voorstel. Ook zijn we dat jaar met 35 bussen naar Den Haag gegaan om te protesteren." Van Dijk: "Ha, wij hadden er 53!"

Zebrapaden

De grootschalige acties van toen blijven alweer jaren achterwege, maar het actievoeren is nog niet verdwenen uit het programma van AKKU. Voorzitter Huub van den Bosch: "In 2003 stonden er duizenden mensen in Den Haag en vorig jaar hebben we een handtekeningactie georganiseerd tegen de komst van de leerrechten en zijn er zelfs drie AKKU-leden in de Hofvijver gesprongen." Toch geeft Huub ruiterslijk toe jaloers op de acties van weleer. Hij geniet zichtbaar van de anekdotes van de twee oudgedienden. "Ik zou het geweldig vinden als AKKU weer zoiets op zou zetten. Maar er moet wel eerst iets mis zijn."

Van Dijk: "Dat is waar. Je moet je niet doodstaren op het bezetten

Liefde op de actievloer

Café Piecken, gelegen op het terrein van Nijmeegs grootste studentenflat Hoogevelde, is nog maar zo kort heropend dat het spannend was of de verbouwing af zou zijn voor de AKKU-reünie op 16 maart. Een stuk of dertig oud-leden komen opdagen, de 'AKKU-kinderen' niet meegeteld. De vakbond bleek niet alleen strijdbaar, maar ook vruchtbaar. Belle van Bree, voorzitter in het derde bestuur, heeft maar liefst vijf kinderen met eveneens AKKU-man Jos Slapak. Jon Slangen en Wilbert Schapendonk zaten begin jaren '90 samen in het bestuur en zijn ook nog altijd heel gelukkig samen. Inmiddels hebben ze twee kinderen: Lotte van acht en Rein van zes. Ze ogen met de dreads van Jon en de paardenstaart en oorringen van Wilbert als ware AKKU'ers. Jon vindt het niet erg dat AKKU tegenwoordig heel anders te werk gaat dan vroeger: "Zolang er maar actie wordt gevoerd. Verandering is juist goed."

Igor van der Vliet en Inge Besselink zijn getrouwd en ook zij hebben twee kinderen. "Wij hebben elkaar pas echt goed en intiem leren kennen tijdens de bezettingen van 1990." Inmiddels woont Igor met zijn vrouw in Lent en heeft nog steeds contact met zijn AKKU-collega's van vroeger. "We zien elkaar op het schoolplein." Ook zittend voorzitter Huub is hevig verliefd op zijn Stéfanie, fractielid van AKKUraat.

Toon van Dijk is druk in gesprek met een langharige kerel met een muts op zijn hoofd. Met in de ene hand een glas bier en in de andere een sigaret mijmeren zij wellicht over vervlogen tijden. Aan het einde van de reünie wordt de AKKU-kennis van de aanwezigen op de proef gesteld door middel van een quiz. De verschillende groepen krijgen de keuze tussen het beantwoorden van de gestelde vraag, of hier onderuitkomen door het podium te 'bezetten'. Onder luid geroep van "actie, actie, actie!" wordt het podium meerdere malen bestormd. Na de quiz is het tijd voor het open feest, dat wordt geopend door de band Chopped Suzy. Helaas komen er naast wat verwaalde Hoogeveldebewoners weinig nieuwe gasten op het feest af, maar dat deert de leden en oud-leden van AKKU niet. Ze vermaken zich prima met elkaar.

van het Erasmusgebouw." Prompt vervalt hij weer in het verhalen over vroeger: "Dan leenden we een koe van een boer waar we op schreven: 'we worden uitgemolken'."

Van den Bosch: "Het onderwijs staat momenteel niet zo heel hoog op de politieke agenda. Er zijn geen grote vernieuwingen. Het is nu even afwachten of er nieuwe dingen komen waar je actie tegen kunt voeren. Ik weet zeker dat we nog een heleboel mensen kunnen mobiliseren als de overheid bijvoorbeeld aan de OV-jaarkaart gaat morrelen. Er zijn ook gewoon dingen verschoven. Zo hebben we nu het juridisch steunpunt. Geen indrukwekkende actie misschien, maar je helpt er wel wekelijks twee of drie mensen mee." Het is het pragmatisme van de 21e eeuw: zo noemt Huub als een van zijn AKKU-hoogtepunten de aanleg van de drie zebrapaden op de Erasmuslaan. "We hebben daar jaren voor gestreden en nu is het eindelijk gelukt. Dat klinkt misschien als iets heel kleins, zeker als je het vergelijkt met het bezetten van de halve campus, maar studenten zijn er heel enthousiast over. Het werkt namelijk echt: auto's stoppen daadwerkelijk waardoor de veiligheid enorm is toegenomen."

Waar de club van René Danen leerde van de bezettingen uit de tijd van Toon, en waar Toon en consorten tien tot vijftien 'oefenbezettingen' organiseerden voorafgaand aan de Grote Erasmusbezetting in '85, kan Huub in ieder geval vast de ervaringen van zijn voorgangers in zijn zak steken: "Dit is absoluut een leerzaam gesprek voor mij."

Frontale confrontatie

Er mag dan in 25 jaar een en ander veranderd zijn, er is duidelijk een rode draad te ontdekken in de AKKU-geschiedenis. Bevlogenheid en strijdlust zullen altijd vooropstaan in de vakbondgelederen. Toon van Dijk: "De mensen die ik vandaag zag op het AKKU-kantoor lijken zó weggelopen uit 1982. Het is nog steeds hetzelfde slag mensen."

Danen: "Mensen die een betere wereld willen."

Van den Bosch: "Ik denk dat alle mensen bij AKKU een idee hebben over hoe het beter kan en daarnaast de bereidwilligheid hebben om daar ook daadwerkelijk iets aan te doen." Van Dijk knikt heftig. Danen: "De intellectuele voorhoede belandt bij de studenten-

te stellen, waardoor we veel mensen erg gelukkig maakten. Ik denk dat je vooral de druk op de ketel moet houden. Als je dat niet doet, wordt er door mensen die daar belang bij hebben meteen gebruik van gemaakt."

Van Dijk: "Je kunt je niet voorstellen hoe belangrijk het is dat er druk wordt uitgeoefend op de uni-

ten, wilden we juist ver weg blijven van de raadsfractie. Lieve vrede met de burens is prima, maar de eigen doelen moeten voorop staan. De frontale confrontatie moet opgezocht worden wanneer dat nodig is."

Hoe zien jullie de toekomst van AKKU?

Van den Bosch: "De betrokken student zal nooit uitsterven. Er zullen – alle beperkingen die de overheid ons oplegt ten spijt – altijd studenten blijven die dingen anders en beter willen en die bereid zijn om daar wat aan te doen."

Danen: "Iedere revolutie begint in Nijmegen. Dat is altijd zo geweest."

Van Dijk: "Ik vind het bijzonder grappig dat AKKU na 25 jaar nog steeds alive and kicking is. De studentenbeweging is een verdomd belangrijke leerschool. Ik zie nu, 25 jaar later, dat mensen die actief zijn geweest in de studentenbeweging belangrijke maatschappelijke posities betrekken in bijvoorbeeld de politiek en milieudefensie."

Van den Bosch: "Mocht het zo zijn dat ooit, om wat voor reden dan ook, AKKU verdwijnt, dan zal er altijd weer iets dergelijks voor in de plaats komen. Het idealisme krijg je er niet uit. AKKU komt altijd terug." x

Meer info over het lustrum en de bijbehorende activiteiten op www.ru.nl/akku

*Tekst: Anne Dohmen en Annemieke van Ramshorst
Fotografie: Duncan de Fey*

"De mensen die ik vandaag zag op het AKKU-kantoor lijken zó weggelopen uit 1982"

vakbond. Ze onderscheiden zich met hun kritisch denkvermogen van de rest van de studenten. Het is een pre voor de rest van je leven. Er lopen al 25 jaar AKKU-mensen rond die niet domweg accepteren wat de autoriteit zegt: die kan het ook best mis hebben."

Wat heeft AKKU door de jaren heen nu werkelijk gepresteerd?

Van Dijk: "Die studiefinancieringwet waar wij tegen protesteerden, die is er gewoon doorheen gejaast. Maar er zijn wel wat dingen veranderd in die wet, en dat heeft voor zeker tienduizend mensen betekend dat ze hun studie niet af hoefden te breken. En al zijn er toch honderdduizenden mensen die het moeilijker kregen door die wet, het duurde wel jaren voor ze weer aan de studiefinanciering gingen morrelen."

Danen: "Wij hebben bijvoorbeeld de tempobeurs drie jaar uit weten

versiteit. Als dat niet gebeurt, worden besturen autistisch. Ze gaan dan beslissingen nemen die te gek zijn voor woorden."

Van den Bosch: "Het is inderdaad moeilijk vast te stellen wat de invloed van AKKU precies is. Maar ik weet zeker dat als AKKU er niet was geweest, de universiteit er heel anders had uitgezien. Er zou veel minder worden geluisterd naar studenten en de universiteit zou veel commerciëler zijn."

Van Dijk: "Ik wil het bestuur niet afvallen, maar er treedt altijd blindheid op als ze met rust gelaten worden. Dan gaan ze fouten maken die gecorrigeerd moeten worden."

Van den Bosch: "Tegenwicht is zeker belangrijk, maar dat doen we tegenwoordig dan wel door middel van de dialoog. Het is niet altijd nodig om er recht tegenin te gaan. AKKU is niet altijd alleen maar 'tegen'."

Van Dijk: "Toen wij AKKU opzet-

Advertentie

DRAAGKRACHT.NL, DE BIJBAAN

Bel 013-5046060 GASTHUISRING 11 TILBURG